

ת"פ 63990/05/22 - מדינת ישראל נגד אורי יעקב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 63990-05-22 מדינת ישראל נ' יעקב(עציר)

לפני כבוד השופט שמאי בקר
המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד רינת יצחקי, תביעות ת"א
נגד
הנאשם אורי יעקב
ע"י ב"כ עו"ד יעל ניסן, סנגוריה ציבורית

ג ז ר ד ין

העובדות

1. הנאשם, אורי יעקב (להלן: הנאשם, או יעקב), הורשע לאחר ניהול הוכחות בעובדותיו של כתב אישום המייחס לו עבירות של פציעה כשהעברין מזוין לפי סעיף 335 (א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ואיומים לפי סעיף 192 לחוק (2 עבירות).

2. כתב האישום לפיו הורשע יעקב אוחד שני אישומים; על פי **האישום השני** (הוא הראשון בזמן), במהלך החודשים אפריל-מאי 2022, במסגרת שיחות טלפון שהתקיימו בינו לבין המתלוננת, בת זוגו לשעבר^[1] (להלן: המתלוננת, או קטי), הוא איים עליה בכך שאמר לה: "את לא תצאי עם אחרים אני אפגע בך, האוטו יהרס לך... אני אבוא אליך ואף אחד לא יהיה איתך...". הנאשם הוסיף כי אם היא תהיה עם מישהו הוא יחתוך אותה^[2].

בתאריך 30.4.2022 בשעה 11:30 שלח הנאשם לקטי הודעה קולית בעלת תוכן מאיים, כדלקמן: "התכוונתי לזה שאני איתך, לא איתך אני קובע מה תעשי בחיים, מה רצית חמודה, מה אתך בובה? מה זה קובע לך? את יכולה לטייל, לצאת. מזה לצאת, למועדונים את לא יכולה לצאת. אלא אם את שואלת אותי אני אגיד לך אם כן או לא, איזה מועדון ומתי. ואת יכולה לטייל, חברות, להגיד לי איפה את, לשלוח לי מיקום שאני צריך. תיזהרי לא לשלוח כי זה בעיה אם לא שלחת יכול באותו היום ללכת האוטו ולא יחזור, לעולם גם אם תבכי דם".

על פי **האישום הראשון**, ביום 17.5.2022 נפגשו הנאשם וקטי בפרדס הסמוך לבית עלמין ברמת השרון. בנסיבות אלה, אמר יעקב לקטי, אשר היתה ישובה על מחצלת שם: "בואי נעשה סקס אחרון ותלכי". המתלוננת סירבה לבקשת יעקב, והשיבה כי היא חפצה לסיים את הקשר ביניהם ולצאת עם אנשים אחרים. הנאשם לא התרצה, ואז ניסה להוריד את חולצתה של המתלוננת^[3] תוך שאחז בחוזקה בידה השמאלית; המתלוננת ביקשה כי ישחררה,

והבהירה שאין היא מעוניינת בקיום יחסי מין עמו.

בתגובה, כך כתב האישום, נעמד יעקב מעל קטי, הוציא ממכנסיו סכין יפנית וחתך את המתלוננת בשפתה העליונה מצד שמאל, תוך שאיים עליה כי ירצח אותה, והוסיף - "את לא תהיי איתי לא תהיי עם אף אחד". המתלוננת זעקה לעזרה, ובתגובה הכה אותה הנאשם במכת אגרוף לפניה; בהמשך, התרוממה המתלוננת מהמחצלת, והנאשם אחז בראשה, הפיל אותה על הרצפה, תפס בשערותיה וגרר אותה על הרצפה.

עוברי אורח אשר שמעו את צעקותיה של קטי הגיעו למקום, והזעיקו את המשטרה; יעקב ברח מהמקום, רכוב על אופנועו.

כתב האישום מסכם: עקב מעשיו של יעקב נגרמה לקטי "פציעה בדמות חתך בשפה העליונה משמאל שנתפר, כאבים באזור אוקסיפיטלי וצוואר אחורי, וכן חבלות נוספות בדמות סימני תלישת שיער בראשה וסימני חבלה ושטפי דם בבית החזה שלה".

3. ביום 14.2.2023, לאחר ניהול המשפט מתחילתו ועד סופו, ניתנה הכרעת דין מרשיעה, במסגרתה הורשע הנאשם בעובדות כתב האישום[4], ובעבירות שיוחסו לו שם; הכרעת הדין קבעה כי ראיות התביעה הוכיחו מעבר לכל ספק סביר שהנאשם איים על המתלוננת, תקף אותה, הלם בה באגרופיו, משך בשערה, גרר אותה וחתך את שפתה. בין יתר ראיות התביעה הוגשו תמונותיה של המתלוננת החבולה (ת/1), ומסמכים רפואיים שנערכו לאחר שטופלה (ת/3).

4. במסגרת הטענות לעונש העידו עדי אופי מטעם ההגנה: המתלוננת, אשת הנאשם סימה שמעון (להלן: סימה), ואמו לאה יעקב (להלן: לאה).

כך העידה המתלוננת, קטי (שהיא קרובת משפחה של הנאשם), לעונש:

"אני אגיד לך את האמת אני לא יודעת למה אני פה היום אבל הרגשתי שאני חייבת להיות פה. אני יודעת מי זה אורי (הנאשם). בהתחלה ובעדות הראשונה שלי לא היה לי זמן לספר עליו, ספרתי רק מה שהיה בגדול. אני לא יודעת כמה זה יעזור אבל אמרתי שאולי תבין אותי עכשיו.

אני רוצה להגיד שקודם כל הוא לא עשה לי רע אף פעם ואני יודעת מי הוא ואיזה אבא הוא, ואני מכירה אותו 20 שנה לפני שהיינו ביחד. וקשה לי שתחשוב שהוא בן אדם רע. כי הוא לא. הוא פשוט עבר, הוא היה חי מת. כדורים כל היום, קלונקסים, סמים, אני, אבא שלו והילדים, וההורים שלו ושלי, כל היום מעורבב נורא. **אני לא מצדיקה את מה שהוא עשה. אני עומדת מאחורי**[5] זה אבל אני חייבת להגיד שזה לא הוא. זה לא היה הוא. אורי שלי לא היה

עוזב אותי אף פעם ולא היה פוגע בי בדרך כזו ולא בכל בן אדם אחר. וזה לא קשור למה שהיה ביני לבינו, הוא יכול להמשיך את חייו קדימה. אני פה כי הייתי צריכה את זה. אף אחד לא השפיע עלי - אני אומרת זאת מהלב. הייתי חייבת לבוא לפה היום.

...

אני מבקשת להקל עמו. למעשה באתי לביהמ"ש גם כדי לדבר לטובתו של אורי וגם לומר לבית המשפט שלא יחמיר עמו. הוא עבר תקופה. אף אחד לא יכל לעמוד במה שהוא עמד. ולא עזבתי כי אני יודעת מי הוא. נשבעת".

בהמשך השיבה קטי, לשאלת התובעת, האם בהמשך יחזרו השניים לזוגיות, כך: "אני לא יודעת מה יהיה. אני יודעת שלא מגיע לו להיות במקום שהוא נמצא בו, גם שהוא פגע בי. אני יודעת מי זה אורי, אם הוא היה רע לא הייתי פה היום. הוא בן אדם שעבר תקופה בחיים כמו כולנו".

5. כך העידה סימה, רעייתו של הנאשם:

"אני סימה נשואה לאורי, בזוגיות איתו 20 שנה, יש לנו 4 ילדים. אחד מתוכם אובחן על ידי פסיכיאטר עם חרדות נטישה קשות. אורי אבא טוב, הוא בסה"כ עבר תקופה במשך השנים שאני איתו היו לו תקופות של פסיכוזה, בזמן שהוא היה בקשר עם קטי לפני זה שהוא היה איתה בקשר היא בסה"כ ביקשה ממנו עזרה כספית וזה היה בזמן שהוא היה תחת כדורים וכל זה ואז החל ביניהם הרומן. ואז נתקנו את הקשר. הילדים נתקו איתו את הקשר. לפני זה הוא היה אבא מקסים ולא החסיר כלום מהילדים, הם היו קשורים אליו. קשה להם בבית וגם לי קשה כלכלית ופיזית ונפשית שהוא לא נמצא. אין לנו שבתות וחגים. כל הבית 180 מעלות התהפך. הוא באמת חסר לנו בבית. היה לו תקופות שהוא עבר, נפשיות לא קלות אבל הוא מטופל בזה. אנו כולנו סובלים במצב הזה, הוא לא היה בבר מצווה של הבן שלי, שזה העונש הכי גדול שיכול לקבל. באותה תקופה שקטי גילתה שהיא 'בהריון' [6] כולנו נתקנו את הקשר ואז המצב שלו התדרדר, מבחינה פסיכולוגית. הוא צרך כדורים בכמות מסחרית, מאז שהוא עצור הבית לא אותו דבר. העונש הכבד שהוא קיבל שהוא לא זוכה להיות עם הילדים והמשפחה שלו. בסה"כ במשך הזוגיות שלנו, לא היה בעיה של אלימות פיזית, בחיים לא הרים עלי יד, לא יודעת מה היה באותו יום אבל איתי בכל אופן לא היה שום אלימות. לא אגיד שלא היה ויכוחים. הילדים שלי צריכים אותו בבית. קשה לי וקשה להם. מבחינה לימודית הלימודים שלהם ירדו דרסטית של ארבעתם, והם החלו לקבל טיפול רגשי.

אני מבקשת ממך בכל לשון של בקשה שתתחשב בנו, למען הילדים שלי ושהוא יחזור במהירה בעזרת השם".

6. גם אמו של הנאשם, לאה, ביקשה להעיד לטובת בנה, במילים נוגעות ללב:

"... אני אמא שמפרידה בין הרגש למציאות. לאורי יש תכונות המון טובות, עם המון נתינה ולב רחמן, הוא נדיב הוא הבן היחיד שלי. הוא מאחד את הבית, יש לי שתי בנות ובן יחיד. בסה"כ לאורי יש דברים הרבה יותר טובים מהלא

טובים. הוא לא חולה נפש אבל יש לו מצב נפשי של דכאונות. לפני כמה שנים 7 שנים הוא היה אצל לאופר, שהוא טיפל בו והיה מגיע אליו פעם ב - לשיחות, היה מקבל כדורים נוגדי דכאון, וברגע שאתה לוקח כדור כזה ומערבב איתו סם זה הופך להיות למצב גרוע. זה מפצל את האישיות. בזמן שאורי בא וישב עם הראש אצלי ביום יום, מדוכא, ואז אמר לי אל תשאל, קטי בהריון. נכנסתי לעצבים ולסטריס. הילדים שמעו והחל לבכות, נורא נפגעו. פשוט סילקתי אותו מהבית, לא קבלתי אותו. וגם אם היה מנסה לחזור, הגעתי למצב של צו הרחקה להפחיד אותו. הילדים נורא נפגעו. כרגע שני הילדים שלו בגיל בגרות אצלי המון חודשים. אני לא מאחלת לאף הורה לחוות את מה שחוויתי עם הבן שלי. ואני מדברת על הרגש.

אורי היה שריו בדכאון איום ונורא. הוא איבד את עצמו, לא היה אוכל, איבד את דעתו, וכבר לא היה בדעתו. לא היה מכוון. הוויסות שלו לא היה .. הוא היה הוזה המון הזיות שהיה לי כואב לראות. זה החל ממרץ, כשהוא היה עם קטי וסימה לא קבלה אותו בבית וזה בצדק. היא נפגעה וגם אנחנו לא רצינו לקבלו. היו ימים שהיה ישן ברחוב כמו הומלס או במכונית. היו ימים שהייתי מרחמת עליו, גשם זלעפות והייתי אומרת לו בוא, היה לו בעיה שהוא היה מרגיש רדוף. הוא היה נכנס נועל את השער ואת הבית מכבה אורות וכל פעם מסתכל אחורה, הוא היה ממש מרגיש נרדף. היה עם המון הזיות. המון. היה רואה קריין בטלוויזיה, היה מדבר איתו, היה לוקח נעל כאילו הורג ג'וק... היה בהזיות. לא היה במודע שלו בכלל וזה לא אופייני לו. נכון שיש לו מצב נפשי עולה ויורד אבל הפעם זה היה בצורה שהרגשתי שכל שעה שעוברת אני פשוט הולכת ומאבדת את הילד שלי. הגעתי למחוזי להוציא לו אשפוזי כפייה כדי להציל אותו. היו הרבה דברים שהגזמתי שהייתי מזמינה משטרות רק כדי שיצילו לי אותו. הרגשתי שהוא הולך לי לאיבוד. איבדתי את הילד שלי.

הגעתי למצב שגם אני ירדתי 30 קילו, לא תפקדתי, והגעתי לאשפוז יום 6.5 חודשים בטיפול נפשי, בגללו. הבן שלי. אני מראה לך את מסמך האשפוז.

אני הייתי נגשת המון לרופאת המשפחה ומגזימה ואומרת שאני פוחדת עליו, שלא ירצחו לי אותו ולא יהיה לי בבית משוגעים. התחננתי שיאשפזו אותו אבל ברגע שהוא לוקח כדורים והוא לא לוקח את הסמים אז הנפש יותר צלולה. אורי חודשים לא היה אורי. ועשיתי לו דברים הפוכים, סילקתי אותו הוצאתי צו הרחקה, לא קבלתי את מה שהוא עשה כי לא אורי שלנו. ושני הילדים גדלים אצלי, הם בני 13 ו - 11. אני עוזרת לסימה קצת. הם קצת יותר ממושגעים לי. אני באובדן כושר עבודה עכשיו. אבל כל אדם טועה בחיים ולכל אדם מגיע מחיר. אבקש להקל עם אורי ככל הניתן".

7. ביום 23.3.2023 טענו הצדדים לעונש. התביעה ביקשה לקבוע כי מתחם העונש ההולם, ביחס לכל העבירות בהן הורשע הנאשם, נע בין 30 חודשי מאסר ועד 60 חודשי מאסר, וביקשה למקם את עונשו "באמצע לכיוון עליון". עוד ביקשה התביעה להשית על הנאשם מאסר מותנה, פיצוי למתלוננת וקנס כספי.

התביעה עמדה על הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם, ובהם השמירה על שלווה נפשית ושלמות גופה של המתלוננת. לשיטת התביעה, מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא ברף גבוה נוכח נסיבות ביצוע העבירה. התובעת הוסיפה כי פוטנציאל הנזק שעלול היה להיגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם הוא משמעותי, וכי "בנס האירוע

הסתיים כפי שהסתיים"; עוד עמדה היא על הנזק שנגרם למתלוננת, וצינה כי פניה מצולקות לצמיתות. המאשימה אף גרסה כי יעקב התייחס אל קטי באופן משפיל ומבזה, "כאילו היא רכוש", והפנתה בעניין זה לנוסח האיומים בהם הורשע, ולעובדה כי אף משך את המתלוננת משערות ראשה וגרר אותה.

התביעה ביקשה להקדים תרופה למכה, חזתה מראש את טיעוניה של ההגנה, והטעימה כי הנאשם אינו קרוב לסייג לאחריות פלילית מסוג אי שפיות הדעת, הוא לא סובל ממחלת נפש, וממילא כל עברו הפסיכיאטרי נעוץ ומקורו בשימוש בסמים מסוכנים. לשיטת התביעה, השימוש בסמים, ומצבו הנפשי הקשה של הנאשם עקב כך היא דווקא "נסיבה לחומרא ולא לקולא".

ביחס למיקום עונשו של הנאשם, הצביעה התובעת על עברו הפלילי של יעקב, הכולל הרשעה קודמת בעבירת אלימות ואיומים. התובעת הוסיפה כי הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות, ולכן אין להקל עמו כמי שלקח אחריות על מעשיו. התביעה טענה כי אין ליתן לעדות המתלוננת לעונש משקל לקולא, אל נוכח מעורבותה הרגשית כלפי הנאשם.

8. ההגנה יצאה חוצץ נגד גישתה של התביעה. ראשית, לשיטתה יש לקבוע כי יעקב קרוב לסייג לאחריות פלילית מסוג אי שפיות, ועל רקע זה ביקשה לקבוע כי מתחם העונש ההולם, ביחס לכל העבירות בהן הורשע הנאשם, מתחיל ב"חודשים ספורים, הרבה מתחת לשנה", ועתרה להשית עליו עונש החופף לימי מעצרו.

ההגנה עמדה על קשייו הנפשיים של הנאשם, הסובל, בין היתר, מפוסט טראומה, והגישה מסמכים רפואיים שתמכו בטענתה. הסניגורית הדגישה כי כשלושה חודשים טרם המועד בו ביצע הנאשם את העבירות, הוא אושפז במסגרת הוראת אשפוז כפויה מאת הפסיכיאטר המחוזי. לגישתה של ההגנה, גם אם להפרעותיו הנפשיות של הנאשם נלווה שימוש בסמים, אין בכך כדי לשלול את קרבתו לסייג לאחריות פלילית; לגישתה - "עברו הפלילי הוא נקי והבעיות שלו נוצרות רק כשעולה העניין הפסיכיאטרי".

לבסוף ביקשה ההגנה ליתן משקל של ממש לעדויות לעונש שנשמעו מטעמה.

הן התביעה והן ההגנה הגישו פסיקה על מנת לתמוך בעתירתן העונשית.

9. כך הנאשם, בדברו האחרון:

"אין לי הרבה מה להגיד. תחמול עלי ועל הילדים שלי, אני מתגעגע אליהם בטירוף, עברתי תקופה לא טובה. אני מאחל לקטי את כל הטוב שבעולם, לצערי החלטת להרשיע אותי. זה לא רלוונטי מה שיש לי להגיד. אבקש את החמלה של בית המשפט, אנו בני אדם. יש לי 4 ילדים למופת ואני מתגעגע אליהם, זה דבר מאוד קשה להיות הורה ואני גם הורה ואני מתגעגע לילדים שלי בטירוף אי אפשר להסביר את זה. אני אבקש את החמלה שלכם. אני רוצה

לחזור לילדים שלי לפרנס אותם. לחזור לבית שלי לארוחות עם הילדים, לשבת איתם... אני בחיים שלי לא הייתי בבית סוהר. אז בתור בן אדם אני אומר - אין בן אדם חסין. צריך להעריך את הספסל בשדרה. יש לו ערך מטורף. נפלו עלי השמיים ביום אחד, היא הגיעה אלי לעבודה ועצרו לי החיים. 6 חודשים היא אמרה... בגללה צרכתי כדורים. ואני לא מאשים אותה, גם אני לא בסדר, אני לא אומר שרק היא לא בסדר, גם אני לא בסדר, ניהלתי איתה רומן. היא רימתה אותי בהריון הזה, צרכתי כדורים וכולם לא רצו אותי, הילדים שלי לא רצו לדבר איתי. מעולם לא נדחקתי לפינה כזו. אנו בני אדם, וצרכים להתנהג ברחמנות. אני מרחם על הבריות, אם אפשר את החמלה והרחמים. לא הייתי בבר המצווה של הבן שלי. הפסדתי את זה. אני לא יכול להחזיר את הגלגל אחורה".

הנאשם אף הגיש לעיון בית המשפט מכתב (נע/1), שם כתב, בין היתר, כי הוא כופר באשמתו, וטען טענות המתייחסות לשאלת האשמה. בנוסף, ביקש הנאשם במכתבו לשוב לביתו ילדיו, ושיתף בקושי שהוא חווה כתוצאה מהמרחק מהם, ומחמת מעצרו הממושך.

דין והכרעה

10. נוכח השיקולים שנקבעו במסגרת מבחן הקשר ההדוק (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014)) יש לקבוע מתחם ענישה כולל, ביחס לכל העבירות בהן הורשע הנאשם; זו אף היתה, ובדין, -עמדת הצדדים; מדובר בפרשה עבריינית אחת, במסגרתה איים הנאשם על המתלוננת, ובהזדמנות אחרת תקפה

11. הערכים המוגנים בהם פגע יעקב הם השמירה על שלמות גופה, בטחונה, ושלוות נפשה של המתלוננת. הפסיקה עמדה, חזור ועמוד, על החומרה הגלומה בעבירות של אלימות נגד בני זוג; ראו למשל את רע"פ 6577/09 צמח נ' מדינת ישראל (20.8.2009) שם נקבע כי "עבירות האלימות והאיומים ככלל, וכנגד בנות זוג בפרט, הפכו זה מכבר לרעה חולה אשר בתי המשפט מצווים להיאבק בה...".

12. הפסיקה אף עמדה על חובתו של בית המשפט להוקיע את נגע האלימות בכלל, ותוך שימוש בנשק קר בפרט; ראו לדוגמא את רע"פ 8421/19 דהן נ' מדינת ישראל (24.12.2019):

"הערכאות מטה עמדו בהרחבה על הפגיעה החמורה שנגרמה למתלונן ועל הצורך לנקוט בענישה מחמירה כאמצעי למיגור תופעת האלימות בחברה וביתר שאת, אלימות המבוצעת תוך שימוש בנשק קר, כפי שמשקף גם בפסיקותיו של בית משפט זה (ראו למשל ע"פ 1554/13 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 27 וההפניה שם [7])(19.5.2015)".

13. מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה דנא היא ברמה בינונית, לטעמי.

התנהגותו של הנאשם כלפי קטי לימדה על קנאות ואובססיות כלפיה, כאשר איים עליה שאם לא תשלח לו "מיקום" כשהוא "צריך", אז יכול "ללכת האוטו ולא יחזור לעולם גם אם תבכי דם". יעקב אף הודיע לקטי, כי הוא זה הקובע "מה היא תעשה בחיים", והוא אוסר עליה לצאת למועדונים, אלא באישור שלו - "אני אגיד לך אם כן או לא, איזה מועדון ומתי".

במעשיו של הנאשם היתה גלומה הסלמה, ולאחר שהוא איים על המתלוננת ש"יחתוך אותה", ושהיא "לא תהיה עם אף אחד", הוא מימש את אימו, ולאחר כחודש (או פחות מכך), חתך את שפתה באמצעות סכין יפנית, תוך שהוא מאיים על חייה, וכן הפיל אותה וגרר אותה בשערותיה; במהלך התקיפה, זמן קצר טרם פציעתה, הטיח הנאשם במתלוננת שאם לא תהיה איתו - "לא תהיה עם אף אחד".

14. הנזק שנגרם למתלוננת: התמונות (ת/1), והמסמכים הרפואיים (ת/3) לימדו כי נגרמו לה חבלות שונות כתוצאה מהתקיפה האלימה, בין היתר שריטות ברגליה, אדמומיות וסימני תלישה בקרקפתה (שהקריחה, ולו לזמן מה, במקצת), וכן המטומות אדומות- כחולות בגופה. בנוסף, למתלוננת נגרם חתך בשפתה העליונה שהצריך תפירה. ראוי לציין, כי בניגוד לעמדת התביעה, הרי שלא נותר כל פצע או צלקת נראית לעין על פניה של קטי, שהעידה ארוכות בבית המשפט (ראו עמ' 8 ש' 24 לפרוטוקול מיום 10.11.2022). לו היה נגרם חלילה למתלוננת נזק צמית, או צלקת בפניה, ברי שמידת הפגיעה בערכים המוגנים היתה ברף גבוה יותר, על כל המשתמע מכך מבחינה עונשית.

15. עם זאת, יש צדק בטענת התביעה לפיה הנזק שעלול היה להיגרם במקרה דנא הוא משמעותי; תקיפה אדם בפניו, באמצעות סכין יפנית, היתה עלולה להסתיים בתוצאה קשה מזו שאכן אירעה בפועל. חומרה מיוחדת קיימת, לטעמי, בתקיפתה של אשה, בפניה, באמצעות סכין. אך כאמור, ומבלי להקל ראש בדבר, הרי שבפועל - לא אירע לקטי נזק צמית, או נראה לעין.

16. מעבר לנזקים הפיזיים שנגרמו לקטי, ברי כי מעשיו של הנאשם גרמו לה לתחושת מצוקה; להמחשת הדברים, ראו את עדותה של עוברת האורח, דינה צברי, שסיפרה כי שמעה את המתלוננת, בסמוך לאירוע המתואר באישום הראשון, צורחת "כמו חיה פצועה", והוסיפה שהיא "היתה בהיסטריה".

17. מדיניות הענישה הנהוגה: הצדדים הגישו פסיקה על מנת לתמוך בעתירתם העונשית. ראיתי להתייחס לפסקי הדין הבאים, וכן לפסיקה נוספת, כמפורט להלן.

18. במסגרת רע"פ 2335/21 **פלונית נ' מדינת ישראל** (11.4.2021) דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור נגד החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את ערעור של פלונית נגד גזר הדין שניתן בעניינה. פלונית הורשעה בעבירות של איומים ופציעה כשעברין מזוין, בכך שאיימה על המתלוננת (שהיתה נשואה לבנה באותה העת, ולאחר שהאחרון הכה אותה): "את לא יוצאת מפה חיה", אחזה בחולצתה, ושרטה אותה בפניה ובבית החזה, באמצעות סכין שהחזיקה. בית משפט השלום קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 8 חודשי מאסר**

ועד 20 חודשי מאסר, והשית על המבקשת שנת מאסר. ערעורה לבית המשפט המחוזי נדחה, וכך גם בקשת רשות הערעור.

19. במסגרת רע"פ 4574/17 **אבו עראר נ' מדינת ישראל** (23.8.2017) דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור נגד פסק דינו של בית המשפט המחוזי, אשר דחה ערעורו של המבקש נגד גזר דינו. אבו עראר הורשע בכך שעל רקע סכסוך שכנים דקר את המתלונן עם סכין בשוק רגלו, באמת ידו, סמוך לכתפו, ובבטנו. המתלונן איבד את הכרתו, פונה לבית חולים ונגרם לו פצע באורך 4 סנטימטר באמתו השמאלית, פצע באורך 2 סנטימטר בירכו, ופצע בבטנו. בית משפט השלום קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 10 חודשי מאסר ועד 36 חודשי מאסר בפועל**, והשית על הנאשם 15 חודשי מאסר בפועל בהתאם לנסיבותיו האישיות. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו נגד גזר דינו, ובקשת רשות הערעור נגד פסק דין זה נדחתה אף היא.

20. במסגרת רע"פ (חי') 5778-03-22 **חסאן נ' מדינת ישראל** (16.6.2022) נדחה ערעור המערער נגד גזר הדין שניתן בעניינו. חסאן הורשע בעבירה של פציעה כשעברין מזוין, בכך שבעימות אלים בינו לבין המתלונן, חתך אותו באמצעות סכין בירכו, והותיר בו חבלה. בית משפט השלום קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 12 חודשי מאסר בפועל ועד 30 חודשי מאסר בפועל**, והשית על המערער שנת מאסר בפועל, בהתאם לנסיבותיו האישיות. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור, וקבע:

"אחר ששמענו את טיעוני הצדדים ובחנו את הנתונים, אנו סבורים כי דין הערעור להידחות. נדגיש כי אנו בוחנים את סבירות העונש ואת מדיניות הענישה כפי שנקבעת ע"י בית המשפט העליון בעונש של 12 חודשי מאסר גם בנסיבות אלו של פציעה באמצעות סכין, הוא עונש ראוי וסביר גם בהתחשב בעובדה שלאחר מכן הותקף המערער בעצמו כפי שמתואר במסמכים הרפואיים שהוצגו בפנינו.

לעניין מדיניות הענישה בעבירות אלימות מסוג זה, נפנה לרע"פ 489/21 ביטאוי נ' מ"י (26/1/21), שבו קובע בית המשפט העליון שיש להימנע מגישה סלחנית כלפי עבירות אלימות מסוג זה..."

21. במסגרת רע"פ (חד') 8479-09-22 **מדינת ישראל נ' גוהר** (1.2.2023) הורשע האחרון בעבירות של איומים ופציעה כשעברין מזוין. על פי העובדות בהן הורשע גוהר, הוא איים על אמו, לאחר שנטל סכין, ואמר לה "עכשיו אני אהרוג אותך יא שרמוטה". הנאשם הניף את הסכין לעבר פניה של אמו על מנת לדקור אותה, והיא הגנה על פניה באמצעות ידיה, וכתוצאה מכך נחתכה בידה השמאלית. בית המשפט קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 10 חודשי מאסר ועד 20 חודשי מאסר**, והשית על הנאשם 11 חודשי מאסר בפועל, בהתאם לנסיבותיו האישיות.

22. במסגרת רע"פ (ת"א) 11773-06-22 **מדינת ישראל נ' WELDESILASE** (7.12.2022) הורשע הלה בעבירות של פציעה כשעברין מזוין, החזקת סכין ואיומים. על פי העובדות בהן הורשע הנאשם, הוא שלף סכין מכיס מכנסיו, הניפו באוויר, ואיים על המתלונן, אותו פגש ברחוב, בכך שאמר לו "אני אהרוג אותך", חתך את

לחיו באמצעות הסכין, ונמלט מהמקום. למתלונן נגרם חתך מדמם בעצב פניו באורך של כ-15 סנטימטר, וכן חתך נוסף באורך של כ-2 סנטימטר בשפתו העליונה. בית המשפט קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 14 חודשי מאסר ועד 24 חודשי מאסר**, והשית על הנאשם עונש בתחתית מתחם הענישה שנקבע, בהתאם לנסיבותיו האישיות.

23. במסגרת ת"פ (ב"ש) 62887-03-22 **מדינת ישראל נ' מחרט** (3.11.2022) הורשע הנאשם בעבירה של פציעה כשהעברין מזוין, בכך שדקר את המתלונן (עמו היתה לו היכרות מוקדמת) ברגלו באמצעות חפץ חד. למתלונן נגרם נקב קטן (חצי ס"מ) וחתך שנתפר באמצעות סיכה. בית המשפט קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 10 חודשי מאסר ועד 20 חודשי מאסר** (כעתירת התביעה, ובית המשפט הוסיף כי "היה מקום לקבוע מתחם ענישה גבוה יותר"), והשית על הנאשם שנת מאסר בפועל, בהתאם לנסיבותיו האישיות.

24. במסגרת ת"פ (חד') 7031-05-22 **מדינת ישראל נ' חמדאן** (20.9.2022) הורשע הנאשם בעבירה של פציעה כשהעברין מזוין, החזקת סכין שלא כדין, וכניסה לישראל שלא כחוק. על רקע ויכוח של מה בכך, דקר הנאשם המתלונן באמצעות סכין, וגרם לו לחתך שטחי בזרועו. בית המשפט קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין 10 ועד 24 חודשי מאסר**, והשית על הנאשם 11 חודשי מאסר בפועל, בהתאם לנסיבותיו האישיות.

25. במסגרת ת"פ (ראשל"צ) 55269-09-14 **מדינת ישראל נ' נבדריק** (8.1.2015) הורשעה הנאשמת בעבירות של איומים ופציעה כשהעברין מזוין. על פי העובדות בהן הורשעה הנאשמת, על רקע ויכוח בינה לבין זוגתה, היא נטלה סכין יפנית, ניגשה אל המיטה שם ישבה המתלוננת, וחתכה אותה באמצעות הסכין בידה וברגלה וגרמה לה לחבלות. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם בעבירת הפציעה נע **בין מספר חודשי מאסר בפועל, שניתנים לריצוי בדרך של עבודות שירות, ועד 18 חודשי מאסר בפועל**, והשית על הנאשמת (ביחס לכל העבירות בהן הורשעה) עונש של שמונה חודשי מאסר בפועל, ובסך הכל שנת מאסר, שכלל גם הפעלת מאסר מותנה שעמד לחובתה.

26. לאור כל האמור לעיל, נוכח מידת הפגיעה בערכים המוגנים, התנהגותו האלימה של הנאשם כלפי המתלוננת, והאיומים הקשים שהשמיע כלפיה, ולאור מדיניות הענישה הנוהגת בפסיקה, **אני קובע כי מתחם העונש ההולם במקרה דנא נע בין 13 חודשי מאסר בפועל ועד 26 ירחים כאלה.**

27. לא למותר לציין, כי עיון בפסיקה שהוגשה, וגם חריש עמוק בפסיקה שלא הוגשה, לימדה כי אין בסיס, ולו בקירוב, למתחם העונשי לו עתרה המאשימה (30-60 חודשי מאסר בפועל); מן הראוי, בכל הכבוד, לטעון לענישה שיש לה אחיזה במדיניות הענישה הנוהגת, כמצוות תיקון 113 לחוק העונשין, או למצער - לטעון, במפורש, ולהצהיר על עתירה להעלאת רף הענישה, ואף זאת - מן הדין לעשות בצעדים מדודים, בהתאם להלכה הפסוקה.

28. ומאידך גיסא: לא התעלמתי מטיעוני ההגנה, לפיהם עניינו של הנאשם קרוב לסייג לאחריות פלילית מסוג אי שפיות, ויש להביא נתון זה כשיקול לקולא בעת **קביעת מתחם הענישה**. לצערי, אין בידי לקבל טענה זו.

29. על פי הדין, על מנת שמצבו הנפשי של נאשם יובא בגדרי קביעת מתחם העונש ההולם, על ההגנה להוכיח כי נפגעה יכולתו (גם אם לא נשללה) להבין את מעשה העבירה שביצע, או את הפסול שבמעשיו; כך נקבע למשל במסגרת ע"פ 4777/17 פלוני נ' מדינת ישראל (10.1.2018):

"...כקביעת בית משפט קמא, בהעדר ראיה לכך כי נפגעה יכולתו של נאשם להבין את מעשה העבירה שביצע, או הפסול שבמעשהו, אין בעובדה כי הנאשם לוקה במחלת נפש כשלעצמה, כדי להשפיע על קביעת מתחם העונש ההולם. שיקול זה רלוונטי לשלב בו בוחן בית המשפט את נסיבותיו האישיות של נאשם זה או אחר, בעת קביעת העונש בתוך המתחם. משכך, ומאחר שלא מצאנו כי יש בטענות בא-כוח המערער כדי לשנות ממסקנות הפסיכיאטר המחוזי, אין מקום להידרש לטענותיו בעניין זה."

30. במסגרת ע"פ 10416/07 דולינסקי נ' מדינת ישראל (7.12.2009) (להלן: **דולינסקי**) נקבע:

"השאלה מה המשקל שיש ליתן למצבו הנפשי של הנאשם בעת ביצוע העבירה לצורך הקלה בעונש, היא שאלה "כמותית", שאיני רואה לקבוע בה מסמרות. כל מקרה יש לבחון לגופו על פי נסיבות ביצוע העבירה וחומרתה ועל פי נסיבותיו האישיות של הנאשם. במכלול הנסיבות הקשורות למבצע העבירה, יש לבחון את סוג ההפרעה הנפשית ועוצמתה, ועד כמה הגבלה **בעטיה** יכולתו - לא עד כדי חוסר יכולת של ממש כאמור בסעיף 34 ח - להבין את אשר הוא עושה או להימנע מעשיית המעשה."

31. המסמכים הרפואיים שהוגשו מאת ההגנה, לרבות חוות הדעת הפסיכיאטרית שנערכה בסמוך למועד ביצוע העבירות המתוארות באישום הראשון, לימדו כי אכן, סובל הנאשם מקשיים נפשיים. עם זאת, אין בנמצא כל ראיה הקושרת את מצבו הנפשי של יעקב לביצוע העבירות בהן הורשע.

32. לענין זה ראו, למשל, את שנקבע בע"פ 4283/22 באחיט נ' מדינת ישראל (1.12.2022), שם עמד בית המשפט על החובה לבחון לא רק את קיומו של קושי (או מחלה) נפשי, אלא גם את שאלת השפעתו על ביצוע העבירה:

"כאמור, בית המשפט המחוזי קבע כי המערער לא הראה שמצבו הנפשי בעת ביצוע העבירה פגע באופן משמעותי ביכולתו להבין את מעשיו או במידת שליטתו עליהם. בית המשפט הדגיש כי **חוות הדעת שהציג המערער בעניין זה התייחסה רק לתנאי הראשון לתחולת סייג אי-שפיות הדעת - קיומה של מחלת נפש - וכלל לא התייחסה לשאלת קיומו של התנאי השני, שעניינו חוסר יכולת להבין את המעשים או את הפסול שבהם, או להימנע מביצועם**. כאמור, בהקשר זה קבע בית המשפט המחוזי, בהסתמך על חוות דעתו של הפסיכיאטר המחוזי, כי המערער פעל מתוך שיקול דעת ורגשי נקם וכי אין לו רקע פסיכיאטרי מוכר."

...

בנסיבות אלו, לא ראיתי להתערב בקביעת בית המשפט המחוזי, כי לא הוכח שמצבו הנפשי של המערער

בעת ביצוע העבירה עולה כדי קרבה לסייג לאחריות פלילית. כמו כן, בנסיבות דנן, לא ראיתי להתערב בקביעתו של בית המשפט המחוזי, שלפיה בהיעדר קרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור, אין מקום להתחשב במצבו הנפשי של המערער בקביעת מתחם הענישה ההולם, להבדיל מהתחשבות כאמור בעת גזירת העונש בתוך המתחם".

33. אין מחלוקת כי יעקב סובל מהפרעת הסתגלות עם הפרעה מעורבת של רגשות והתנהגות, הפרעות נפשיות כתוצאה משימוש בסמים ובחומרים פסיכואקטיביים, והפרעת אישיות דיסוציאלית.

חוות הדעת הפסיכיאטרית (נע/1) העלתה כי בעברו אושפז (שני אשפוזים בשנים 2011, ו- 2014, ועוד שני אשפוזים בשנת 2022) עקב החמרות פסיכוטיות על רקע שימוש בסמים; אשפוזו האחרון בגין מצב מניפורמי פסיכוטי היה בין התאריכים 11.2.2022 עד 1.3.2022 (נע/3) (להלן: האשפוז); הנאשם שוחרר מהאשפוז כאשר "מצבו יציב... ללא איומים או אמירות תוקפניות, וללא אירועים חריגים, ללא עדות למצב פסיכוטי או אפקטיבי מאג'ורי. לעיתים דרשן ומעט רגזני אך הרושם שמדובר בהתנהגויות הנובעות מקווי אישיותו". ההתקף הפסיכוטי שידע הנאשם התרחש כשלושה חודשים לפני מועד ביצוע העבירות מושא האישום הראשון (17.5.2022), וכחודשיים טרם מועד האיומים שתוארו באישום השני (אפריל מאי 2022).

והנה, מאז, ולאחר שחרורו במצב נפשי יציב, נבדק הנאשם מספר פעמים על ידי המערכת הפסיכיאטרית. בכל הבדיקות שנערכו לנאשם לאחר שחרורו מהאשפוז, נקבע כי לא סבל ממצב פסיכוטי או מצב אחר שהיה בו כדי להשפיע על שליטתו במעשיו. בחודש מרץ 2022 נבדק יעקב בדיקה פסיכיאטרית ראשונית בחשד לעבירות אלימות, אז נקבע כי לא נמצאו סימני פסיכוטיים או אפקטיביים מז'וריים, ללא עדות למחשבות שווא; באשפוזו בבית החולים גהה בין התאריכים 14.3.2022 - 16.3.2022 (במסגרת תיק פלילי), נקבע כי לא היתה עדות למצב פסיכוטי או אפקטיבי מז'ורי. כך גם ביום 23.3.2022 עת הופנה הנאשם למיון בית החולים אברבנאל נוכח חשד לביצוע עבירה פלילית, ואז נקבע כי "... ללא התרשמות מסימנים פסיכוטיים או אפקטיביים מז'וריים. ללא עדות למחשבות שווא אוברטיות, מבין ויודע להסביר בצורה הגיונית את התנהגותו והתנהלותו...".

גם בחודש אפריל 2022 נבדק הנאשם על ידי המערכת הפסיכיאטרית, ונקבע כי לא היה במצב פסיכוטי, ולא ניכרה פגיעה בבוחן המציאות שלו: ביום 14.4.2022 נבדק במיון בבית החולים גהה, בעקבות חשד לביצוע עבירה פלילית, ונקבע כי לא היתה עדות למצב פסיכוטי או אפקטיבי מז'ורי, והערכת המסוכנות לעצמו או לסביבתו נמוכה (נע/2)". הוא הדין ביום 24.4.2022, אז נבדק הנאשם במיון בית החולים אברבנאל, בגין חשד לביצוע עבירות אלימות, גם אז נקבע כי לא היתה עדות למצב פסיכוטי או אפקטיבי מז'ורי. בתאריך 26.4.2022 נבדק הנאשם בדיקה פסיכיאטרית נוספת בבית מעצר תל אביב, אז נקבע כי לא הביע כל תכנים פסיכוטיים או אפקטיביים, כי לא היתה כל עדות להפרעה פרצפטואלית או לפגיעה בבוחן המציאות או השיפוט שלו.

ועוד: גם בבדיקתו הפסיכיאטרית של הנאשם יומיים לאחר שפצע את המתלוננת (בדיקה מיום 19.5.2022), כמפורט באישום הראשון, קבעה תעודת חדר המיון בבית החולים אברבנאל כי "מהלך החשיבה ללא הפרעות בולטות... ללא עדות לתסמינים פסיכוטיים, ללא סימנים אפקטיביים מז'וריים..."; גם חוות הדעת הפסיכיאטרית הסופית קבעה כי בוחן המציאות והשיפוט שלו - תקינים; אשר לאישום השני אמר הנאשם: "הייתי על קלונקסים"

(נע/1).

34. הנה כי כן, חרף קשייו הנפשיים של יעקב, לא עמדה ההגנה בנטל להוכיח ברמה הנדרשת על פי הדין, כי היתה לקשיים אלה השפעה על ביצוע העבירות כלפי המתלוננת, לרבות במובן של הבנת מעשיו או היכולת להימנע מהם. ראשית, ההערכות הפסיכיאטריות שבוצעו לנאשם בחודשים מרץ ואפריל 2022 מצאו אותו במצבו נפשי יציב, כמפורט בהרחבה לעיל. שנית, חוות הדעת הפסיכיאטרית (נע/1) לא העלתה כל קשר בין מצבו הנפשי של הנאשם אל ביצוע העבירות. ושלישית - הראיות עצמן לימדו על הרקע שכן קדם לביצוע העבירות.

כמפורט בהרחבה בהכרעת הדין, הנאשם איים על המתלוננת בפגיעה בשלמות גופה, תוך גילוי קנאה כלפיה, והוא מימש את האיום על ידי חיתוך שפתה (תוך איומים קשים על נפשה). עובר לאליומות שהפעיל הנאשם כלפי המתלוננת התגלע ביניהם ויכוח ביחס לקיום יחסי מין, ורצונה של המתלוננת לסיים את הקשר הרומנטי עמו, וזה הרקע לפרץ האלימות. רוצה לומר: לא היתה כל אינדיקציה לכך שפגיעה או לקות נפשית של הנאשם, או כל טעם אחר הנועץ במצבו הנפשי, גרמו לו, או השפיעו על מעשיו כלפי המתלוננת, או על מידת שליטתו בהם או הבנתו אותם. יוער, כי בתשובותיו של הנאשם לפסיכיאטר המחוזי ביחס לחשדות נגדו, התייחס יעקב לגופו של עניין, וגם בחקירותיו במשטרה השיב תשובות ענייניות, כאחד האדם.

35. ההגנה הפנתה לפסיקה רבה במסגרתה התחשבו בתי המשפט במצבו הנפשי של הנאשם בגזר הדין. עיינתי בכל פסקי הדין שהונחו לפניי, יגעת - אך מצאתי דרך ללמוד ממנה היקש לענייננו. כך למשל, בת"פ (קריית) 38520-01-20 **מדינת ישראל נ דפדר** (7.3.2023) קבע בית המשפט כי - "... מהתסקיר עולה כי התנהגותו של הנאשם הושפעה במידה רבה מהבעיות הנפשיות מהן סובל הנאשם". ובהמשך: "מכאן, הרי שדי שאקבע כי הנאשם סובל מהפרעות נפשיות משמעותיות, על מנת שיהיה בכך כדי להוות שיקול בקביעת מתחם העונש ההולם. אני סבורה כי לאור כל הנתונים שהוצגו בפני שהוכח על ידי ההגנה ברמה נדרשת שהנאשם סובל מהפרעה משמעותית **שהשפיעה עליו, בביצוע העבירה** אותה ביצע". עוד הפנתה ההגנה למקרה בו הפרעה נפשית מסוג פירומניה השפיעה על קביעת מתחם העונש ההולם בעבירות הצתה והיזק (ת"פ (מחוזי מרכז) 44102-08-16 **מדינת ישראל נ' אלון** (29.6.2017), שם נקבע: "... לוקה בהפרעה נפשית מסוג פירומניה... וכי הוא פעול (כך במקור) תחת דחפים אינטנסיביים הנובעים מההפרעה הנ"ל, הגם שאינם לאו בני כיבוש...". ועוד: ת"פ (מחוזי ת"א) 45111-02-17 **מדינת ישראל נ' בבאי** (29.11.2017) (להלן: **בבאי**), שם סבל הנאשם ממחלת נפש מסוג **סכיזופרניה** והן מהפרעת נפשית התנהגותית על רקע שימוש בסמים. במקרה שם, "**כחודש בלבד** לפני ביצוע העבירה שבה הוא (הנאשם) הורשע, הוא שוחרר מאשפוז בבית החולים "אברבנאל" על ידי ועדה פסיכיאטרית וזאת בניגוד לעמדת המחלקה בבית החולים, לאחר שהיה מאושפז במצב פסיכוטי במשך שבועות אחדים ... כמו כן, בפועל, הנאשם שוהה במהלך תקופת מעצרו במב"ן, במחלקה הפסיכיאטרית של שב"ס". ראיתי גם את ת"פ (מחוזי ב"ש) 36720-07-22 **מדינת ישראל נ' דוידוב** (26.2.2023) (להלן: **דוידוב**), עליו ביקשה ההגנה להישען; ברם, שם התחשב בית המשפט בכך שהנאשם לוקה **בסכיזופרניה, ולו עבר של אשפוזים פסיכיאטריים רבים**, והפסקות הליכים נוכח מחלת נפש. בית המשפט קבע כי לא הועלתה טענה של קרבה לסייג לאחריות פלילית, אולם יש להביא בחשבון, בקביעת מתחם הענישה את הסיבות שהובילו למעשה ואת המצב הכללי של הנאשם. הוא הדין גם ביחס לע"פ 1094/07 **דדון נ' מדינת ישראל** (3.7.2008) (להלן: **דדון**); אותו נאשם סבל **מהתקף פסיכוטי שכלל "תחושת פרנויה**

ורדיפה כתוצאה משימוש בסמים רק **מספר ימים** לפני האירועים נשוא כתב האישום. ושוב, במסגרת ת"פ (מחוזי ת"א) 30120-07-17 **מדינת ישראל נ' שליאפוצ'ני** (6.2.2018) **הסכימה** התביעה לכך שהנאשם היה קרוב לסייג לאחריות פלילית מסוג אי שפיות; בית המשפט קבע כי "הנאשם מאובחן כחולה ב**סכיזופרניה** וכי בעברו מצבים פסיכויטיים בגינם אושפז. בהינתן כך, ניתן לקבוע כי **מידת יכולתו של הנאשם להימנע מביצוע העבירה היתה מוגבלת**..." . במסגרת ע"פ 3962/99 **עוקב נ' מדינת ישראל** (14.5.2003) קבע בית המשפט כי הפרעתו הנפשית החמורה של הנאשם (המשיב) **הגבילה את יכולתו להבין את אשר הוא עושה** או להימנע ממעשיו. כך גם בע"פ 5570/01 **מיכאלי נ' מדינת ישראל** (5.2.2007), אז קבע בית המשפט כי הורם הנטל על ידי ההגנה, והיא הוכיחה כי הנאשמת (המערערת) לקתה בהפרעה נפשית חמורה **אשר השפיעה במידה ניכרת על התנהגותה** לעת האירוע, עד כדי הגבלת יכולתה להימנע מן המעשה. ואף בעניין **דולינסקי** נקבע כי יש מקום להפחתה של ממש בעונש שהושת על המערער **עקב מצבו הנפשי בעת ביצוע העבירה** אז "היה שריו במצב פסיכויטי פרנואלי ועקב כך נגרמה לו פגיעה בבוחן המציאות שהתבטאה במחשבות שווא לגבי המנוח".

36. הנה כי כן, בחלק מהמקרים שאליהם הפנתה ההגנה, קבעו בתי המשפט כי מצבו הנפשי או קשייו הנפשיים של הנאשם **כן השפיעו** על ביצוע העבירה, וברי כי בהם בלבד, כשלעצמם, לא היה די כדי להשליך על קביעת המתחם העונשי (בין אם היה מדובר במחלת נפש, בהפרעה נפשית אחרת, ובין אם על רקע אורגני או שימוש בסמים).

במקרים אחרים, בהם התחשב בית המשפט במצבו הנפשי ה"כללי" של הנאשם בקביעת המתחם העונשי (ולאו דווקא כקרבה לסייג לאחריות פלילית מסוג אי שפיות), היה מדובר בנאשמים שסבלו ממחלות נפש קשות (סכיזופרניה) כך למשל בעניין **דוידוב, בבאי, ו- שליאפוצ'ני**, או מהתקף פסיכויטי משמעותי מספר ימים ספורים לפני ביצוע העבירה (**עניין דדון**), ועל כן, כאמור, לא ניתן ללמוד או להקרין אף מעניינם לענייננו.

ומן הכלל אל הפרט: העונש המתאים לנאשם

37. יעקב אינו נעדר עבר פלילי, ובעברו הרשעה קודמת בעבירות אלימות ואיומים, אולם זו נעברה לפני למעלה מעשר שנים תמימות (הצדדים הסכימו שקיימת הרשעה נוספת אולם זו לא הוצגה לבית המשפט).

38. אם לא לעת קביעת מתחם העונש, ולא במסגרת קרבה לסייג, הרי שבהחלט יש מקום ליתן **משקל משמעותי לקולא** לקשייו הנפשיים של יעקב, הגם שקבעתי כי לא השפיעו על עצם ביצוע העבירה, אלא התקיימו ברקע לקווי אישיותו.

יעקב סובל, כאמור, מהפרעת אישיות דיסוציאלית, הפרעות נפשיות כתוצאה משימוש בסמים, והפרעת הסתגלות עם הפרעה מעורבת של רגשות והתנהגות. הנאשם גם טען כי בעברו טראומה שהוא נושא עמו, אשר גם היא השפיעה על מצבו וקשייו הנפשיים.

חוות הדעת הפסיכיאטרית העלתה כי הנאשם משתמש בסמים מגיל נוער (16), והיתה לכך השפעה הרסנית על בריאותו הנפשית. בעניין **דולינסקי** קבע בית המשפט העליון כי "שמתי לנגד עיני כי המערער החל לצרוך סמים מגיל 13-14 ואין להחיל עליו את אותה אמת המידה שיש להחיל על בגיר שנכנס מרצון וממשיך מרצון לצרוך סמים". גם הנאשם כאן מכור לסמים מגיל צעיר, וברי שהפרעותיו הנפשיות עומדות ברקע לכל התנהלותו בחייו, והוא איננו כמוני או כמוך, אדם מן היישוב, מבחינה זו. אמור מעתה, איפוא: למצבו הנפשי של יעקב יש משקל, משקל של ממש, בקביעת עונשו **בתוך** מתחם העונש ההולם.

39. לא ניתן להתעלם מעדויות בני משפחתו של יעקב לעת עונש; התרשמתי עמוקות מדבריהן של אמו ואשתו (הנבגדת) של הנאשם. מדובר בשתי נשים יוצאות דופן, שניכר לאוזן ולעין כי תלאות החיים לא פסחו עליהן, לשון המעטה. ברם, הגם שכך, הרי שהקשיים שידעו בחיים, אם בכלל ואם בפרט אל מול הנאשם, לא הקהו את ליבן או את לשונן - והן שיתפו את בית המשפט בעליות ובמורדות שידעו בחייהן עם ואל מול הנאשם, אולם על פי רוב סלחו לו, בראותן וביודען כי יש בו, באורי יעקב, גם לא מעט טוב, כך הסבירו, באופן משכנע ונוגע ללב. ראיתי לנגד עיני את העובדה שליעקב ארבעה ילדים, אחד מהם סובל מקשיים רגשיים שונים. סימה, אשתו של יעקב, סיפרה כי ילדיו של הנאשם נזקקים לטיפול רגשי עקב היעדרותו הממושכת מהבית. לאה, אמו של הנאשם, סיפרה על מה שעבר עליה כשהנאשם היה במצב פסיכומי, והסבירה את הקשיים שנלוו ל"רכבת ההרים" שגרם למשפחה, במדיה רבה מפאת מצבו הנפשי.

40. כן הענקתי משקל משמעותי, לקולא, לעמדתה של קטי ביחס לעונש הראוי; חשוב לציין כי המתלוננת עמדה גם עמדה על גרסתה ועל עדותה המפלילה, לא נסוגה מהם (ענין שהעניק נופך של מהימנות לעדותה לעונש), אך באותה נשימה ביקשה על נפשו של יעקב, עת העידה כי העבירות שביצע לא אופייניות לו, וכי - "זה לא הוא". קטי פנתה איפוא לבית המשפט בבקשה מפורשת וחד-משמעית להקל עם הנאשם, ולא להחמיר עמו. נאמנה על"י גישתה. כפי שאימצתי את גרסתה המפלילה, ומצאתי את עדותה כעדות אמת, מצאתי לנהוג באותה הדרך ממש בתחינתה לחוס על יעקב.

41. אשר על כן, בהתאם לכל האמור לעיל, החלטתי למקם את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם הענישה, גם אם לא בתחתיתו ממש, ואני גוזר עליו את העונשים הבאים:

א. 14 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו, על פי רישומי שב"ס.

ב. 6 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור בתוך 36 חודשים מיום שחרורו עבירה של אלימות נגד הגוף.

ג. 3 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור בתוך 36 חודשים מיום שחרורו עבירה של איומים.

ד. הנאשם ישלם פיצוי בסך 3,000 ₪ למתלוננת, עדת תביעה 4; הפיצוי ישולם עד יום 1.10.2023.

כל המוצגים - לשיקול דעת קצין החקירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב תוך 45 ימים.

ניתן היום, ו' אייר תשפ"ג, 27 אפריל 2023, במעמד הצדדים.

[1] כתב האישום מבאר כי הנאשם והמתלוננת נפרדו "לפני כחודשיים", ושהם מתגוררים "בנפרד".

[2] זהו נוסח האיומים בו הורשע הנאשם במסגרת הכרעת הדין, שהיה שונה מנוסח האיומים בכתב האישום, אך המסר נותר זהה.

[3] הנאשם זוכה, במסגרת הכרעת הדין, מכך שניסה להוריד את חולצתה של המתלוננת תוך שימוש בכוח.

[4] כאמור, הנאשם זוכה מכך שניסה להוריד את חולצתה של המתלוננת "בכוח", וכן זוכה מהאיום שלפיו "תיהיה לה צלקת בפנים", והורשע תחתיו באיום "שיחתוך אותה". עוד זוכה הנאשם מנוסח האיום "שהיא תשב בגהה עם החברים שלה".

[5] כל הדגשה בגזר הדין היא שלי - ש.ב.

[6] במהלך המשפט הוברר - ועל כך לא היתה מחלוקת - כי קטי סיפרה לנאשם כי היא בהריון ממנו, שעה שלא זה היה המצב.

[7] נסיבות המקרה שם חמורות מענייננו, אולם אין בכך כדי לשנות את המסר היוצא מבית המשפט העליון, ביחס לאמור לעיל.